

IT KOLLEDŽ
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Turvalisus

Operatsioonisüsteemid ja nende haldamine ICA0001

Edmund Laugasson

edmund.laugasson@itcollege.ee

https://wiki.itcollege.ee/index.php/User:Edmund#eesti_keeles

Käesoleva dokumendi paljundamine, edasiandmine ja/või muutmine on sätestatud ühega järgnevatest litsentsidest kasutaja valikul:

* GNU Vaba Dokumentatsiooni Litsentsi versioon 1.2 või uuem

* Creative Commons Autorile viitamine + Jagamine samadel tingimustel 4.0 litsents (CC BY-SA)

Mis seostub sõnadega IT ja turvalisus?

Turvalisus ja privaatsus

- *Need, kes on valmis oma vabadust ajutise turvalisuse vastu vahetama, ei vääri kumbagi.*
- *They who can give up essential liberty to obtain a little temporary safety, deserve neither liberty nor safety.*
  - Benjamin Franklin (18 saj)
  - <https://en.wikiquote.org/wiki/Freedom>
- Turvalisus (*security*) on pidev protsess (mitte seisund), mille eest peab pidevalt hea seisma
  - <http://www.linuxsecurity.com/>
  - <https://wiki.ubuntu.com/BasicSecurity>
  - <https://help.ubuntu.com/lts/serverguide/security.html>
  - <https://www.apple.com/support/security/>
  - <https://www.microsoft.com/en-us/security/default.aspx>

Turvalisus ja privaatsus

- Privaatsus (*privacy*)
  - Ubuntu: <http://www.ubuntu.com/legal/terms-and-policies/privacy-policy>
    - <https://fixubuntu.com/>
    - <https://help.ubuntu.com/community/GnuPrivacyGuardHowto>
    - <https://wiki.ubuntu.com/SecurityAndPrivacySettings>
    - <https://www.privacy-cd.org/> Ubuntu Privacy Remix
  - Apple:
<https://www.apple.com/privacy/manage-your-privacy/>
    - <https://fix-macosx.com/> , <http://www.securemac.com/>
  - Microsoft: <https://account.microsoft.com/privacy>
  - Google: <https://www.google.com/settings/privacy>

Mitmekülgne maailm

- Turvalisus hõlmab endas mitmeid valdkondi:
  - **Tarkvaralist, riistvaralist, füüsilist** ja **vaimset** manipulatsiooni
- Kõike ei jõua lahata ega tõrjuda, aga oluline on arendada teadlikkust ning õppida ohte märkama, sest **mida ei tea**, seda **ei saa ka ennetada!**
- Turvalisus teadmatusesst (*security through obscurity*) ei ole lahendus!
- Parem on turvalisus läbi hariduse (*security through education*)
- <https://defcon.org/>
- kui turvaline on salasõna <https://howsecureismypassword.net/>
- kas on häkitud <https://haveibeenpwned.com/>

Miks hoolida turvalisusest ja privaatsusest?

- Assapauk - <https://www.youtube.com/playlist?list=PLjTBvsv2Ws0ja-ovwPAEfP8CY0clvFYMt>
- olulisemad rünnatavad väärtused:
  - identiteet: [identiteedivargus](#) (*identity theft*)
  - ressursid: kettaruum, andmesidemaht, ühenduskiirus
  - saladused: äri, isiklik
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Cybercrime>
- <https://et.wikipedia.org/wiki/K%C3%BCberkuritegevus>
- <http://www.delfi.ee/teemalehed/kuberkuritegevus>
- <http://www.postimees.ee/teema/k%C3%BCberkuritegevus>
- <https://www.mkm.ee/et/tegevused-eesmargid/infouhiskond/kuberjulgeolek>

Miks hoolida turvalisusest ja privaatsusest?

- film “How Not to Lose Your Identity” (2007) (Bennett Arron)
  - IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt1034313/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=-URDjwb0fS4>
  - intervjuu: <http://www.zdnet.com/article/auscert-2011-firms-ignore-id-theft-risk/>
- film “Identity Theft: The Michelle Brown Story” (2004)
  - IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt0430211/>
- film “Web Warriors” (2008)
  - IMDB: <http://www.imdb.com/title/tt2317542/>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=l5PdtXD7XzI>
- mitte ainult server(id) vaid ka *sysadmin*’i graafilise liidesega masina turvamine on osa turvalisusest
- [Security, privacy and why you don’t care | Reg Harnish | TEDxAlbany](#)

Statistika ja info

- RIA – Riigi Infosüsteemi Amet (*Information System Authority*)
  - <https://www.ria.ee/>
  - turvaintsidentidest teavitamine: CERT Eesti
    - <https://www.ria.ee/et/kuberturvalisus/cert-ee.html>
  - vananenud tarkvara kasutamine on ohtlik
    - <https://www.ria.ee/et/kuberturvalisus/nouanded/vananenud-tarkvara.html>
  - küberturvalisuse kokkuvõtted
    - <https://www.ria.ee/et/kuberturvalisus/olukord-kuberruumis.html>
  - ajaveeb ((we)blog) <https://blog.ria.ee/>
- reaalajas <https://cybermap.kaspersky.com/>
- statistika <http://www.go-gulf.com/blog/cyber-crime/>

Tarkvaralised ründed

- [Heartbleed.com](#)
  - The Heartbleed bug allows anyone on the Internet to read the memory of the systems protected by the vulnerable versions of the OpenSSL software. (vt ka [Wikipedia artikkel](#))
- **IP-kaamerad**
  - Kes tegelikult neid pilte vaatab?
- **Miks katta kinni veebikaamera?**
  - [artikkel](#)
- **Krüptograafia ründed** (*cryptographic attacks*)
- üks võimalus lahenduseks:
  - riistvaraline turvamoodul (HSM *hardware security module*)

Riistvaralised ründed

- Riistvaraline klaviatuurinuhk (*hardware keylogger*)
- <https://www.keysniffer.net/>

WITHOUT KEYLOGGER

WITH USB KEYLOGGER

WITHOUT KEYLOGGER

WITH PS2 KEYLOGGER

Füüsilised ründed

- füüsiline ligipääs võrkudele
  - kas võõras saab kaabliga oma arvuti võrku ühendada?
  - traadita võrkude eraldatus?
- <http://lockwiki.com/> , <http://lockpickingforensics.com/>
- eetiline häkker Walter Belgers
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Fn6u9bKofkw>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Physical_security
- “Kaotatud ja leitud” firma USB pulgad
- kodanikualgatused:
  - [USB Dead Drop](#), [PirateBox](#), [FreedomBox](#), [LibraryBox](#)

Vaimsed manipulatsioonid

- Me kõik oleme ainult inimesed!
- Kõik, mille ülesse panete, see sinna ka jääb... ja ärge arvake, et see ei huvita kedagi, kuna teil pole ju midagi varjata...
  - <https://www.youtube.com/watch?v=F7pYHN9iC9I>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Social_engineering_%28security%29
- <http://www.social-engineer.org/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Human_security
- Nina all asjad jäävad ikka märkamata...
  - <https://www.youtube.com/watch?v=dy75GtKsOAw>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=BjueOXCy3OM>

Lahendused...

- ... on olemas, aga selleks on vaja asjaga tegeleda
- Kõige vastu korruga ei saa, kuid tüüpvigu teades saab levinumaid ründeid ennetada
- ISKE on infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem, <https://iske.ria.ee/> , selle rakendamine on pidev protsess
- NB! Nõrgim lüli süsteemis on alati inimene – kasutaja või süsteemihaldur (*user error*):
  - EBKAC *Error Between Keyboard And Chair*

Lahendused...

- ISKE on infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem, <https://iske.ria.ee/> , selle rakendamine on pidev protsess
- **COBIT** - *Control Objectives for Information and Related Technologies*
- **ITIL** - IT haldamise tavade ja protsesside standardite kogu
- **IT-halduse raamistike võrdlus**
- https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Information_technology_governance
- https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Information_technology_audit

SSH – Secure SHell

- SSH - turvaline võrguprotokoll opereerimaks üle ebaturvalise võrgu
- võimaldab klient-server arhitektuuri puhul luua turvalise andmeedastuskanali
- tavapärase port on 22/tcp (Linuxis: *grep -i ssh /etc/services*)
- MS Windows 10 build 1809, MS Windows Server 2019 kasutavad OpenSSH'd vaikimisi
  - Apps > Apps and Features > Manage Optional Features
  - OpenSSH Client / Server -> Install

https://en.wikipedia.org/wiki/Secure_Shell

<https://et.wikipedia.org/wiki/Turvakest>

https://docs.microsoft.com/en-us/windows-server/administration/openssh/openssh_overview

<http://enos.itcollege.ee/~edmund/materials/ssh/>

SSH ühenduse turvalisus

SSH ühenduse turvalisuse kontroll

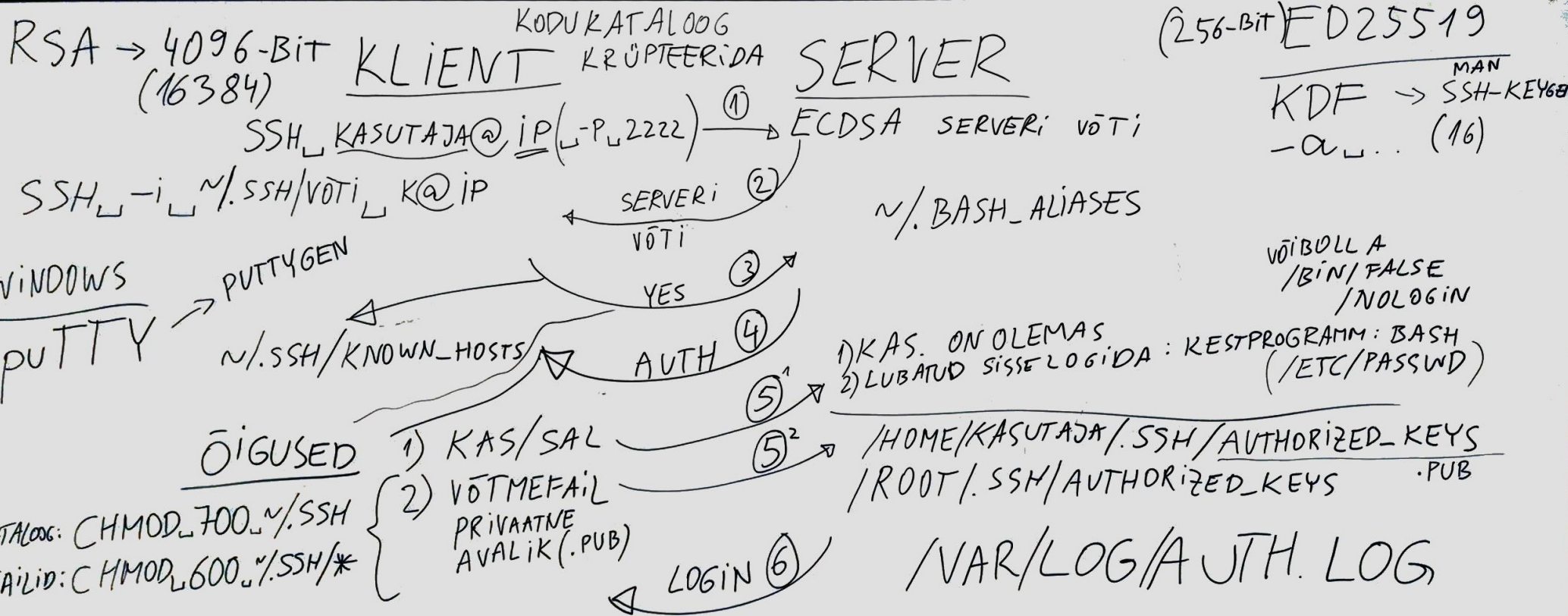
- serveri paigaldamisel luuakse serveri võtmed
  - kontroll kohalikus masinas
    - *for i in /etc/ssh/*.pub; do ssh-keygen -lf \$i; done | uniq*
    - MD5 MS Windowsi jaoks (MD5 alates OpenSSH 6.8)
      - *for i in /etc/ssh/*.pub; do ssh-keygen -lf \$i -E md5; done | uniq*
  - pärimine üle võrgu
    - *ssh-keyscan host.example.org | ssh-keygen -lf -*
    - näiteks:
      - *ssh-keyscan enos.itcollege.ee | ssh-keygen -lf -*
    - juba siin näeme võtmeid ja kui valed siis probleem!

SSH ühenduse turvalisus

- enne serveriga ühendumist veenduda, et tegemist on serveriga, mida me arvame õige olevat
- ühendumisel nõustuda õige serveri võtmega, mis salvestatakse ~/.ssh/known_hosts
- edaspidisel ühendumisel kontrollitakse ~/.ssh/known_hosts failis asuva võtme sõrmejälge – serverivõtme muutumisel muutub ka sõrmejalg ja sellest antakse teada kui see ei klapi failis ~/.ssh/known_hosts olevaga – seda hoiatust tuleb tõsiselt võtta ja mitte ühenduda enne kui on selge, miks serverivõti muutus

SSH ühendus

SSH ühenduse turvalisus

- kontrollime kas enos.itcollege.ee on usaldusväärsete serverite nimekirjas `~/.ssh/known_hosts`
  - `ssh-keygen -F enos.itcollege.ee #avalik võti ise`
  - `ssh-keygen -IF enos.itcollege.ee #SHA256 sõrmejälg`
  - `ssh-keygen -IF enos.itcollege.ee -E md5 #MD5 sõrmejälg`
  - failis `~/.ssh/known_hosts` on krüpteeritud kujul info masina kohta ja tema avalik võti, mille sõrmejäljega nõustuti esmakordsel SSH'ga ühendumisel
- vajadusel eemaldada enos.itcollege.ee avalik võti usaldusväärsete serverite nimekirjast `~/.ssh/known_hosts` juhul kui see seal on, et saaksime selle usaldamist kontrollida:
  - `ssh-keygen -R enos.itcollege.ee`

Viited

- <http://tarbija24.postimees.ee/4255919/need-50-telefonirakendust-varastavad-sinult-salaja-raha>
- <http://www.postimees.ee/4256285/kanada-veebileht-avaldas-eestlaste-kodused-aadressid-ja-telefoni-numbrid>
- <http://www.securityweek.com/14-million-phishing-sites-are-created-monthly-report>
- <http://www.securityweek.com/internet-providers-possibly-involved-finfisher-surveillance-operations-report>
- <https://www.bleepingcomputer.com/news/security/malware-uses-security-cameras-with-infrared-capabilities-to-steal-data/>
- <https://www.am.ee/Google-eemaldas-500-nuhkvaraappi>
- <https://thehackernews.com/2017/09/hacking-infusion-pumps.html>
- <http://securityaffairs.co/wordpress/62872/hacking/microsoft-kernel-issue.html>
- https://www.theregister.co.uk/2017/09/11/everybody_without_android_oreo_vulnerable_to_overlay_at_tack/
- <https://www.bleepingcomputer.com/news/security/bashware-malware-can-abuse-windows-10s-linux-shell-to-bypass-security-software/>
- <http://www.postimees.ee/4241009/tana-radaris-privaatset-kaamerapildid-eesti-kodudest-on-tervele-maailmale-nahtavad>
- <https://latesthackingnews.com/2017/09/06/750000-lenovo-laptops-spyware/>

Küsimused? Tänan tähelepanu eest!

IT KOLLEDŽ
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

TTÜ IT KOLLEDŽ

Raja 4C, 12616 Tallinn

tel +372 628 5800

info@itcollege.ee

<http://www.itcollege.ee/>